

Akkor vált híressé, amikor Massachusetts kormányzójaként határozottan fellépett a bostoni rendőrség 1919-es sztrájkja ellen, arra hivatkozva, hogy „senkinek, sehol, semmikor nincs joga sztrájjal veszélyeztetni a közbiztonságot!” Szükszavúságáról is egyre több anekdota keringett. Utóda megkérdezte tőle, hogyan tudta olyan korán elhagyni mindennap a kormányzói hivatalát, hiszen őt este kilencig is feltartóztatják az ügyfelek.

CALVIN COOLIDGE

Születés:

Plymouth Notch, Vermont, 1872. július 4.

Párt:

Republikánus Párt

Választási győzelem:

1920 (alelnökként), 1924

Házastárs:

Grace Anna Goodhue (1879–1957)

Halál:

Northampton, Massa-

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK 30. ELNÖKE

CALVIN COOLIDGE

1923. AUGUSZTUS 2.–1929. MÁRCIUS 4.

A 20. SZÁZADBAN AZ AMERIKAI HAZAFIAK MÁR BÜSZKÉN TEKINTHETEK VISSZA NEMZETÜK TÉNYLEGES SIKEREIRE: A GAZDASÁGI FEJLŐDÉSRE, A TÁRSADALOM NYITOTTSÁGÁRA, VALAMINT AZOKRA AZ ÉRTÉKEKRE, AMELYEKET HOL KÖVETKEZETLENÜL, HOL PEDIG KÖVETKEZETESEBEN PRÓBÁLTAK KÉPVISELNI. AZ ERŐFORRÁSOK BŐSÉGE MIATT AZ AMERIKAI TÁRSADALOM TÚLNOMÓ TÖBBSÉGÉT – SZEMBEN AZ EURÓPAI TÁRSADALMAKKAL – NEM A LEGSZEGÉNYEBB CSOPORTOK, HANEM A KÖZÉPRÉTEGEK ALKOTÁK, S A TÁRSADALMI FELEMELKEDÉS IS MINDIG KÖNNYEBB VOLT, MINT A VILÁG MÁS RÉSZEIN. ÉZZEL MAGYARÁZHATÓ AZ AMERIKAI KÖZÉLET OPTIMISTÁBB, MAGABIZTOSABB HANGULATA. AZ AMERIKAI VÁLASZTÓK PEDIG SZÍVESEN TÁMOGATTAK OLYAN POLITIKUSOKAT, AKIK MÉLYRŐL JÖTTEK, MAGASRA EMELKEDTEK, S AZT HIRDETTÉK, HOGY ERRE MÁS IS KÉPESSÉ VÁLHAT. CALVIN COOLIDGE IS AZ AMERIKAI ÁLOM MEGTESTESÍTŐJE VOLT.

Coolidge így felelt: „Hja, maga válaszol nekik!”

A „Hallgatag Cal” néven emlegetett, tekintélyes politikus az 1920-as választáson az Egyesült Államok alelnökévé választották. Harding elnök halála után őrá hárult a feladat, hogy az előző kormányzat sikkasztásainak feltárása után visszaállítsa a bizalmat a Republikánus Párt és a Fehér Ház iránt. Ezt olyan sikerrel hajtotta végre, hogy indulhatott a következő elnökválasztáson is a „Keep Cool with Coolidge!”, vagyis „Csak nyugodtan Coolidge-dzsal!” jelszót használva. Másik jelszava így hangzott: „Amerika legfontosabb ügye az üzlet!” Rendíthetetlen nyugalmának és becsületességének, valamint a gazdasági fellendülésnek köszönhetően több mint kétszer annyi elektori szavazatot kapott, mint demokrata és progresszív párti ellenfelei közösen.

Elnökként tisztességgel elvégezte munkáját, de nem tűzött ki kormányzata elé semmilyen magasabb rendű célt, amelynek eléréséhez különösebb erőfeszítésekre és vezetői fellépésre lett volna szükség. Miért is tett volna ilyesmit? Az ipar termelékenysége a „dübörgő húszas években” megkétszereződött, a munkabérek 33%-kal, az ipari profit 76%-kal, a részvényesek osztalékai 108%-kal növekedtek. Ez pedig arra utalt, hogy távolról sem egyforma mértékben, de az életszínvonal minden társadalmi rétegben emelkedett.

Coolidge úgy vélekedett, hogy egy ilyen korszakban szociális programok beindí-

—
Egy farmer petróleumlámpával megvilágított szobájában látta meg a napvilágot, s a vermonti gazdák szükszavúságát, szorgalmát, takarékoságát és óvatos optimizmusát örökölte. Híres kijelentése szerint „az élet problémáinak négyötöde megoldódna, ha leülnénk és csendben maradnánk”.
—

tása helyett inkább az adókat kell csökkenteni. A gazdagok így újra befektethetik emelkedő jövedelmeiket, növelik a fogyasztást, és új állásokat teremtenek a szegényebbek számára. Sőt abban is reménykedhetett, hogy a prosperitás következtében fellendülő kereskedelem hozzájárulhat a világ gazdasági és politikai stabilitásához. Ezért folyamatosan csökkentette a jövedelem-, örökösödési és más adókat. Ebből nem csak a gazdagok profitáltak: 1929-re nagyon sok alacsony jövedelmű család volt, amely egyáltalán nem fizetett adót.

Coolidge fejlesztette a polgári és katonai repülőgépparkot, kiterjesztette a mezőgazdasági és kereskedelmi minisztérium szolgáltatásait. Az 1924-es bevándorlási törvényben a kiadható letelepedési engedélyek számát évi százötvenezerben határozta meg. A mezőgazdasági árakat a túltermelés leszorította, de a szabadpiachoz ragaszkodó elnök kétszer is megvétózta a McNary–Haugen-féle törvényjavaslatot, amellyel a kormányt a termények felvásárlására és külföldi eladására akarták kötelezni. Arra hivatkozott, hogy ez egyoldalú, kizárólag egyetlen osztálynak kedvező törvény lenne és csak túltermelésre ösztönözne.

A külpolitikát továbbra is a következetes és szűk látókörű izoláció jellemezte. A Szenátus beleegyezett, hogy az ország legalább a Népszövetség törvényszékéhez csatlakozzék, de olyan sok fenntartással, hogy végül a többi állam nem fogadta be az Egyesült Államokat. Coolidge halani sem akart arról, hogy az anyagi gondokkal küszködő egykori európai szövetségesek adósságainak egy részét elengedjék. Amikor ez a lehetőség szóba került, csak ennyit kérdezett: „*Felvették a pénzt, nem?*” Végül az alelnöke, Charles Gates Dawes névéhez fűződő tervezet 1924-ben lehetővé tette, hogy a pénzügyi összeomlás szélén

álló Németország új amerikai kölcsönöket kapjon.

Frank B. Kellogg külügyminiszter Nobel-békedíjat kapott a francia külügyminiszterrel 1928-ban aláírt Kellogg–Briand-paktumért, amelyet végül szinte valamennyi állam ratifikált, köztük hazánk is. Az aláírók lemondtak arról, hogy támadó háborúval próbálják megoldani nemzetközi vitáikat. A védekező háborút azonban nem helyezték törvényen kívül, és semmilyen megtorlással nem fenyegették a paktum megszegőit. A szerződés így üres diplomáciai gesztus maradt, egy történész szerint pontosan annyit ért, mint az amerikaiak ígérete, hogy betartják a szesztilalmat.

Amikor a szőfukar elnök mégis kinyitotta a száját, bölcsen beszélt. A *Függetlenségi nyilatkozat* elfogadásának 150. évfordulóján így szózott Philadelphiában: „*Gyakran mondják, hogy a világ sokat fejlődött 1776 óta, hogy új eszméink és új tapasztalataink vannak, hogy előnyben vagyunk az akkori emberekhez képest, s ezért talán fel is válthatjuk következtetéseiket modernebb gondolatokkal. Ez az érvelés azonban nem al-*

kalmazható e nagy alapokmányra. Hogy minden embert egyenlőnek teremtettek, ez örökérvényű megállapítás. Hogy elidegeníthetetlen jogokkal lettek felruházva, ez örökérvényű megállapítás. Hogy a kormányok a kormányzottak beleegyezéséből nyerik jogos hatalmukat, ez örökérvényű megállapítás. E megállapításokon túl nincs előrelépés, nincs fejlődés. Ha valaki tagadni akarja megalapozottságukat, igazságukat, már nem haladhat előre történelmileg, hanem csak hátra, egy olyan korszak felé, amelyben nem volt egyenlőség, az egyéneknek nem voltak jogai, a nép nem kormányzott. [...] Mi a tudomány és az anyagi javak növekedésének korában élünk. De nem ezekből származik nyilatkozatunk, hanem nyilatkozatunkból származnak mindezek. A szellemi dol-

gok az elsődlegesek. Ha nem ragaszkodunk hozzájuk, anyagi prosperitásunk, bármilyen jelentősnek is tűnjön, kiüresedett látszattá válhat!”

Minden bizonnyal újraválasztották volna 1928-ban, ő azonban kijelentette: „*Akkor kell lelépni, amikor még akarják az embert!*” Felesége szerint egyszer a közelgő válságról is furcsa megjegyzést tett: „*Én tudom, hogyan kell megszórolni a pénzt. Talán eljön az idő, amikor költeni kell. Nem érzem, hogy képes vagyok erre.*”

A végrendeletében sem tagadta meg önmagát: az okmány mindössze huszonhárom szóból állt... ♦

←—————
Coolidge-ék 12 kutyát és sok más állatot, mosómedvét, kanárit, macskát tartottak a Fehér Házban.
—————→

